

Подношење прекршајних пријава против министара из актуелне и бивше владе Србије проглашено је као мали али веома значајан корак у демократизацији друштва и контроли извршне власти. Први пут се у нашој политичкој историји на овакав начин покреће питање министарске одговорности и то јасно сведочи не о демократичности нашег политичког живота већ о немоћи демократских институција.

На основу ових пријава министри могу бити прекршајно кажњени новчаном казном од педесет хиљада динара. Да ли је тиме постигнута толико потребна одговорност за очигледне примере злоупотребе службеног положаја? Када се без књиговодствене документације плаћају роба и услуге, исплаћују хонорари у кешу и уговори о делу без доказа да је посао уопште обављен, када нема евиденције о државној имовини и како се она користи, онда се не ради само о прекршајној одговорности већ и о дилеми да ли наша регулаторна тела могу да обављају послове у оквиру својих надлежности или су формирана да би се задовољили услови за приступање ЕУ.

Ако се потроши близу шездесет милиона динара на угоститељске услуге неколико „контролисаних“ министарстава и то у земљи где стотине хиљада људи живи у дубоком сиромаштву, онда се ту више не ради само о прекршајној већ и о моралној и политичкој одговорности. Бити министар у нашој земљи значи бити унапред ослобођен одговорности јер се власт и даље доживљава као недодирљива. Изостанак политичке, моралне и кривичне одговорности доказ је да у нашој политичкој култури нема довољно развијене свести да су државни функционери одговорни пре свега пред грађанима и демократским институцијама. Сама чињеница да се за одсуство одговорности министара због злоупотребе положаја користи аргументација да није утврђена намера да стекну корист говори у прилог тврдњи да се министри и даље не доживљавају као јавни службеници и слуге народа чији је првенствени задатак да остварују и чувају општи друштвени интерес.

Интересантно је питање зашто Државна ревизорска институција није послала свој извештај Тужилаштву, које по службеној дужности одлучује да ли се неко понашање може оквалификовати не само као прекршај већ и као кривично дело. То вероватно и није велико изненађење јер партијски интереси су изнад сваког закона. Никада нико није одговарао због пропуста у вођењу страначких финансија. Очигледно је да је далек пут од министарске одговорности и реалне одговорности министара.

Пише: Маринко М. Вучинић
среда, 24 фебруар 2010 20:30

Из кабинета премијера Цветковића стигло је објашњење да би он сменио министре да су утврђени елементи корупције у трошењу буџетских средстава, а у Председништву Србије неће давати коментар док је судски поступак у току.

Врхунац лицемерства је ипак у изјавама појединих министара да су они изузетно срећни и задовољни што је извештај Државне ревизорске институције угледао светлост дана и да је то снажна гаранција даље демократизације нашег политичког система. А неправилност у коришћењу буџетских средстава резултат је немарности и грешака књиговодства. Али овде није у питању добра воља неког државног регулаторног тела већ је реч о стварању демократске атмосфере и институционалних претпоставки за утврђивање кривичне и политичке одговорности министара. Овде је оставка и као морални чин на нивоу ретког инцидента и не сматра се за израз политичке одговорности државних службеника. Средства пореских обвезника данас су права Алајбегова слама коју развлачи како ко стигне. О томе говори и податак да је бивши премијер и велики демократа Зоран Живковић добио неповратних 525 хиљада евра за покретање пословне активности у винарству. То је вероватно заслужена апанажа и отпремнина за бившег премијера како би се он исказао и као успешан пословни човек (након веома успешне политичке каријере). Оваква подршка се у потпуности уклапа у чињеницу да је ван домета јавних набавки путем тендера остало више од две милијарде динара.

Демократија губи политичку супстанцу ако се у друштву не остварује универзални принцип правне, моралне и политичке одговорности. Зато је и одговорност министара за бахато коришћење средстава пореских обвезника и грађана пресудна за превазилажење жалосне ситуације у којој преовлађују партијски интереси и девалвирање темељних демократских начела. Не можемо и не смемо се задовољити тврдњом да је добро да се питање одговорности министара ипак поставило јер боље икад него никад. Још увек се не назире политичка атмосфера у којој министри неће бити изузети од кривичне и правно-моралне одговорности. Вреди навести речи Верице Бараћ да је Србија доскора била једина земља у Европи – поред Ватикана – која није имала контролу и завршни рачун државног буџета.

Може се наслутити епилог овако спроведене министарске одговорности. То ће бити још једна политичка афера која ће се брзо заборавити пред навалом нових политичких обрачуна. Остаје дилема како остварити стварну одговорност министара а да то не буде само један од испразних маркетиншких потеза. Члан Савета за борбу против корупције Данило Шуковић је поводом прекршајних пријава против бивших и садашњих министара упозорио: „То је бацање прашине у очи грађанима и скретање пажње од важних проблема. Смешно је да министри буду кажњени са бедних 50 хиљада динара. Нама треба ревизија али озбиљна. Оно што је урадила Државна ревизорска институција само је врх леденог брега или 27 одсто једног сегмента буџета.“

Министарска одговорност или одговорност министара

Пише: Маринко М. Вучинић
среда, 24 фебруар 2010 20:30

Ако је ово врх леденог брега, можемо само да наслутимо какве би резултате дала свеобухватна ревизија.